

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cæremoniale FF. Minorum Strictioris Observantiæ Almæ
Provinciæ Saxonæ S. Crucis**

Sächsische Franziskanerprovinz vom Heiligen Kreuz

Nevhsii, 1706

VD18 10502327

Titulus V. De Versiculariis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71672)

quando cantandus, etiam in Quadragesima, à Cantoribus & Versiculariis; in Missa solemni de Requiem, insuper à Diacono & Subdiacono, si ad altare sua perfererint semper in medio alternatim canitur.

8. Matutinum dum legitur, primus Cantor legit Lectiones 2di Nocturni, alter 3tii Nocturni, Diaconus initium Evangelij; si vero sit Sacerdos vel Diaconus 2dus Cantor legit etiam initium Evangelij, Responsoria Lectionibus inter media recitant alternatim, ita ut Responsoria imi Nocturni, à primo Cantore, 2di à secundo: 3tij iterum à primo Cantore legantur. Si Officium cantetur, primus cantat Lectionem octavam.

9. In processionibus incipiant singulos Versus Hymnorum, idem in medio genuflexi faciunt, dum in festo Pentecostes & per Octavam aut alias pro fœlici expeditione Capitulari cantatur Hymnus: *Veni Creator Spiritus*. Dum vero dictus Hymnus in Confraternitatibus canitur, servatur loci consuetudo, aut quod Superior ordinaverit. In renovatione studiorum Officiator, aliique Ministri & Cantores ante altare genuflexi solent cantare singulorum Versuum initium & tum cum alijs prosequi.

10. Finito Sacro, si sint induti superpelliceis, sistunt se ad gradum ante Præsbyterium in medio chori, & una cum alijs Ministris Officiatorem ad Sacristiam deducunt. Si autem cantandum *Hæc est præclarum vas*, id in medio intonant, alijs temporibus hoc facit primus Cantor in loco suo.

11. 2dus Cantor, qui per hebdomadam scriptus est, per illam hebdomadam ministrat mensæ.

TITULUS V.

De Versiculariis.

I. DE officio, Versiculariorum vel Ceroferariorum vel Acolythorum, prout in Rubricis ordinariè vocantur, & sunt synonyma, in Missa

in Missa solemnī, sufficienter ibidem dictum est, hoc insuper notato, si Venerabile Sacramentum ante Missam exponendum, candelabra sua in credentia non reponant, nisi postquam data benedictione cum Venerabili Sacerdos illud incensavit, & tunc cum Sacerdote ab incensatione surgente, surgunt, candelabra reponunt, & mox ad altare revertuntur, &c. Verficularius in cornu Epistolæ stans, temporibus suis ministrabit vinum & aquam.

2. Sub Confessione, inclinando & stando, Diacono & Subdiacono se conformabunt. Cæterum sub toto officio Sacerdote genuflectente aut inclinante, & ipsi genuflectent aut se inclinabunt. Sacerdote stante, & ipsi, nisi circa aliquid occupati fuerint stabunt, Sacerdote se à medio ad cornu aut sub incensatione, se ab uno ad aliud latus movente, & ipsi pariformiter se movebunt, ita ut, sive stantes sive se moventes Sacerdotem semper habeant medium. Dum autem est expositum Venerabile Sacramentum, & Sacerdos salutaturus populum paululum à medio mox ad illud reversurus, se movet, necesse non est, ut Ministri à medio recedant.

3. Si Fratres Clerici submissa Ceroferarij fuerint, cum Cantoribus cantant in choro *Alleluja* vel *Tractum*. Cæterum semper maneant ad altare, nisi ob personarum defectum. In cantando *Kyrie*: *Gloria in excelsis Deo* aut *Credo* chorum juvare debeant. Cantato *Alleluja* vel *Tractu* advigilent, ut ita tempestivè cum candelabris de credentia acceptis se sistant ante primum altaris gradum, ne de Rubrica Part. 2. Tit. 6. n. 5. *Præcedentibus Thuriferario & duobus Acolythis cum candelabris accensis vadit, Diaconus cum Subdiacono ad locum Evangelij, aliquid inter mittatur.*

4. Ad Vesperas solemnēs quando altare incensabitur Officiator sicuti ad Missam, præcedentibus Ceroferarijs cum candelis accensis, procedit ad altare, non tamen candelabra mox reponunt, sicuti faciunt ante Missam, sed ea sub incensatione elevata tenent, æqualiter se cum Officiante moventes, ut n. 2. habes, & postquam dictum est *Deus in adjutorium meum intende* ea reponunt; & inchoato jam cantico *Magnificat*: idem est de cantico *Benedictus*. Si Laudes can-

cantentur, se cum Officiatore recipiunt ad altare, eidem ut supra sub incensatione Assistentes tenentque candelabra usque ad finem Collectæ & ante illius clausulam reponunt; si plures sint faciendæ Commemorationes, cantato prius ab ipsis ad singulas Commemorationes Versiculo ad Collectas candelabra recipiunt, iisque finitis reponunt super 2 alt. grad. vel in locis ad hoc deputatis, si Offic. ante grad. Presbyterii Collectam cantet. Si Vesp. non subjungatur Complet. dicto post *Benedicamus, Fidelium animæ* ad latera cum aliis Ministris, manente Officiatore recedunt, & facie ad se versa legunt Antiphonam finalem, si ratione temporis stando sit legenda; si vero sub illa flectendum, absoluto *Pater noster* quod ad se inclinati legunt, omnes flectunt versus altare, sed etsi stando dicta Antiphona legatur, ad Collectam tamen se omnes vertunt ad altare; & eodem modo sicut venerunt revertuntur ad Sacristiam.

5. Si Vesperis subnectatur Completorium, iis finitis revertuntur ad stallam suam & ibidem superpellicea exuunt, & honeste plicata tradunt Acolythro ad Sacristiam deferenda, nisi ratione expositi Venerabilis & benedictionis dandæ congruat, ut iis induti maneant: si in Dominicam incidat duplex, quod non est primæ vel 2dæ classis, nec in foro specialem solemnitatem habet, sub ultimo Psalmo Vesperarum, superpellicea ab Acolythro allata in stallis suis induunt, & finitis Vesperis exuunt.

6. In Vesperis Dominicalibus, non utuntur superpelliceis, nisi forsan ratione Confraternitatis alicubi sit alia consuetudo, aut exponendum Venerabile: in his Vesperis ipsi cum Officiatore cantant *Benedicamus*, quod diebus ferialibus, ut in Adventu, dum sunt Antiphonæ majores O. dictæ, soli cantant.

7. In Matutinis solemnibus cum aliis cantant Invitatorium, ut Titulo præcedenti n. 2. dictum est. In non solemnibus illud legit primus Versicularius.

8. Versum dicturi in Matutinis solemnibus post Psalmos, ad *Sicut erat in principio, &c.* post Hymnos vero, antequam penultimus Hymni versus finitus tempestivè ad medium se conferunt, & facta altari reverentia

Q

verentia, sub ultimo Versu ad latera recedunt cum choro uniformiter inclinaturi ad memoriam sanctissimæ Trinitatis ; & cantato Versiculo, facta altari reverentia, ad stalla revertuntur ; dum Officiū legitur, alternatim legunt Antiphonas & Versiculos Nocturnorum, ad Hymnos semper primus Versicularius manens in loco suo. Item post Completorium ad Antiphonas finales de *B. Virgine*, ad *Cælorum candor, &c. Vos Sancti Dei inclyti, &c.* ad *Tota pulchra. Hec est præclarum vas*, & similia primus Versicularius canat Versiculos.

9. Item primus Versicularius quotidie cantat in Prima Martyrologium, & lectionem brevem, in omnibus parvis horis intonat Antiphonam ante Psalmos, & post capitulum dicit Responsorialia, quæ si in medio, cantantur ab utroque Versiculario, ad *Gloria Patri* non inclinant, sed postea. Idem Versicularius lumen dum opus fuerit, Officiatori ministrat.

10. 2dus Versicularius, si quid in medio cantandum tempestive disponit ac signat, quod etiam quilibet facit pro choro suo, ad hunc finem, diligenter inspiciant Directorium, Rubricasque Missalis & Breviarii, ac præsens Cæremoniale ne ex eorū incuria, oriantur in divino Officio confusiones, *Versus & Antiphonas* in 2do choro legendas ipse legit, item *Lectiones* primi Nocturni, nisi tabula Officiorum aliud disponat ; pulsat ad omnes Horas diurnas, item ad *Nunc dimittis*, nisi Acolythus vel alii Laici adsint. Excudit pulveres de stallis, & curam habet lavacri, ne Communitati desit aqua, etiam diebus sabbatinis, dum communitati pedes lavantur, de herbis odoriferis & aqua tempestive providet : quando scribenda tabula, sive ordinaria sive extraordinaria, ipse eum, cujus est scribere, monet, tabulam ad eum deferendo, &c.

11. Versiculariorum insuper officium est per hebdomadam legere ad mensam. Omnes Fratres studiosi, & si Sacerdotes sint, ad officium Versicularii obligantur. In Conventibus ubi non sunt studia aut Novitiatus, juniores Sacerdotes licet sint Prædicatores & Confessarii illud munus obeant secundum tabulæ præscriptum aut Superioris mandatum.

TITU.